

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Katedra religionistiky a filosofie
Akademický rok: 2006/2007

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Alena DUŠKOVÁ**

Studijní program: **B6101 Filozofie**

Studijní obor: **Religionistika**

Název tématu: **Islám a současná muslimská rodina v ČR**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

- 1) obecný úvod-muslimská rodina, její smysl a poslání
- 2) kritéria pro výběr partnera, způsoby uzavírání sňatku
- 3) srovnání hodnot a preferencí rodiny muslimské, křesťanské a rodiny, jejíž členové se nehlásí k žádnému náboženství a nežijí podle jím daných pravidel
- 4) jakým způsobem je modifikována role matky-české muslimky, otce-českého muslima ve srovnání s muslimy žijícími v zemích, kde je šaría považována za hlavní zdroj civilního práva
- 5) pohled českých muslimů na soužití párů, které neuzavřely manželství, na soužití homosexuálně orientovaných párů, na život v celibátu
- 6) zhodnocení získaných informací,závěr

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Korán, přel.Ivan Hrbek, Praha, 1991

J.Bečka,M.Mendel, Islám a české země, Olomouc, 1998

M.Frouzová, Závoj a džíny, Praha, 2005

E.W.Fermaa, Woman and Family in the Middle East, New York, 1985

M.Farah, Marriage and Sexuality in Islam, Utah, 1984

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Viola Pargačová
Katedra religionistiky a filosofie

Datum zadání bakalářské práce:

30. dubna 2007

Termín odevzdání bakalářské práce:

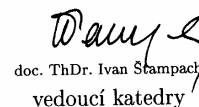
31. března 2008

prof. PhDr. Petr Vorel, CSc.

děkan

L.S.

doc. ThDr. Ivan Stampach
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2007

Úvod

Tato práce se zabývá islámem a muslimskou rodinou. V souvislosti s teroristickými útoky se o islámu mluví stále. Člověk, který se nezačne zabývat islámem trochu podrobněji a spoléhá se jen na informace z médií je překvapen. Často se také hovoří o tom, že muslimské ženy jsou otrokyní manžela a ten je může bít.

Také se diskutuje o tématu polygamie, co chudáci ženy, které musí žít ještě s dalšími ženami a dělit se o manžela s někým dalším? Dalším tématem je i postavení žen v islámu a jejich zahalování. Někteří lidé se domnívají, že jsou tím ženy utiskovány a je to symbolem nerovného postavení žen ve společnosti. Na druhé straně většina muslimských žen nosí šátek ráda. Existují země, kde nošení šátku nařizuje zákon, například Saudská Arábie nebo Írán, ale jsou i státy jako Egypt a Sýrie, kde je nošení šátku dobrovolné.

V této bakalářské práci bych ráda přiblížila život muslimské rodiny a pokusila se shrnout názory a poznatky na věci týkající se rodinného života, jako je manželství, rozvod, již zmíněná polygamie a další. Popis rodinného života bude vycházet převážně z Koránu, základní knihy islámu. Tuto práci jsem rozdělila do pěti kapitol.

V první kapitole stručně charakterizují historický vznik islámu, Korán, pět základních povinností muslimů a islámské právo – šarí 'u. Islám je monoteistické náboženství, Korán je posvátnou knihou islámu, je návodem, jak vytvořit na tomto světě ideální společnost, je také zdrojem víry a duchovní inspirace.

Druhá kapitola pojednává o rodině, pokusím se zde o srovnání křesťanského a muslimského rodinného života, budu se zabývat i otázkou, co je rodina a jak vzniká.

V další kapitole se věnuji konkrétním částem lidského života – výběrem partnera a vznikem manželství, které je pro muslimy posvátné, na Západě velmi diskutovanou polygamií a rozvodem a dalšími záležitostmi každodenního života.

Dále nastíním vztahy v rodině – mezi mužem a ženou a dětmi, v této části jsem popsala i povinnosti a práva muže a hlavně ženy, například právo na dědictví, povinnost zahalovat se ... Na téma islám a ženy již bylo napsáno několik různých prací. Téma muslimské rodiny má mnoho společného s tématem ženy a jejím postavení v islámu, žena je hlavní osobou, která se má starat o rodinu a její blaho.

Poslední část se věnuje muslimům v České republice, tato část bude vycházet převážně z terénního výzkumu.

1. Základní pojmy

1.1 Islám a jeho vznik

Islám znamená doslova „odevzdání se“ Bohu, podle Koránu je to název pravého náboženství.¹ Islám je monoteistické náboženství, tedy náboženství uznávající jediného Boha-Alláha. V současné době se k islámu hlásí asi pětina lidstva, tj. asi 1,2 miliardy lidí. Od středověku se objevuje v Evropě a i na území České republiky.

Islám vznikl v první polovině 7. století na Arabském poloostrově, v místech, kde se setkávalo staroarabské pohanství s židovstvím a křesťanstvím. Vzniká na základě proroctví, které obdržel Muhammad (570-632) u města Mekky. V roce 610, kdy mu bylo čtyřicet let, se mu zjevila postava anděla Gabriela (Džibríla) a vyzvala ho k opakování a zapamatování Božího poselství. Muhammad začal hlásat poselství, někteří ho přijímali s nadšením, jiní ne. Nakonec musel v roce 622 opustit Mekku a odchází do Jathribu (pozdější Mediny). Muhammadův odchod z Mekky nazýváme *hidžra*; tento rok tvoří počátek muslimského kalendáře.² Islám uznává starší proroky-židovské (starozákonní), novozákonní a některé staroarabské. Muhammadova proroctví byla v polovině 7. století zachycena písemně a vznikl tak Korán. Muslimové se stejně jako křesťané a židé považují za duchovní potomky Abrahama.

Existují dvě větve islámu – ší'ité a sunnité, ti tvoří většinu, asi 90% muslimů. Toto základní rozdělení muslimů vzniklo následkem mocenských bojů po Muhammadově smrti. K definitivní roztržce došlo v roce 661, příčinou byl spor o nástupnictví Muhammada v čele *ummy*, společenství muslimů. Ší'a, "strana" Muhammadova zetě Alího, v tomto sporu podlehla a vytvořila vlastní společnost.³

---

¹ Denny, F.: Islám a muslimská obec. Praha, Prostor, 1997, s.187

² Vojtíšek, Z.: Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha, Portál, 2004, s.301

³ Tamtéž., s.303

1.2 Šarí 'a

Je to název pro velmi propracovaný systém islámského práva, které bylo vypracované ve 2.-3. islámském století. Tento výraz znamenal v dobové arabštině z oblasti Mekky *cestu k prameni, ke studni v poušti*.⁴ Tento systém zpracoval a zabývá se téměř všemi stránkami lidského života, je považován za Boží zákon určený člověku. V přebohaté dobové literatuře je šarí 'a definovaná například jako „cesta Muhammadovým náboženstvím, jíž vytyčil Bůh, aby po ní vedl svůj lid v otázkách víry v Něho i otázkách povinností v životě“.⁵ Šarí 'a je odvozena z Koránu a sunny.⁶ Obsahuje náboženské povinnosti muslimů, nejdůležitějších je pět, tzv. pět pilířů islámu. V průběhu dějin vznikly čtyři hlavní, sunnou uznávané, právní školy.

1.3 Pět pilířů islámu

Pět pilířů islámu patří mezi nejdůležitější náboženské povinnosti každého muslima.

Prvním pilířem je vyznání víry (*šaháda*) : „Vyznávám, že není božstva kromě Boha a Muhammad je posel Boží.“ První část vyjadřuje islámský monoteismus a druhá část vysvětluje, že Muhammad je zprostředkovatelem vztahu k Bohu.

Druhým pilířem je modlitba (*salát*), která se má provádět pětkrát denně (v poledne, odpoledne, za soumraku, v noci a za úsvitu). Provádí se směrem k Mekce.

Korán říká:

“...*dodržujte modlitbu, neboť je pro věřící předepsána v čas stanovený*...“.

(*Korán 4:104/103*)

---

⁴ Kouřilová, I., Mendel, M. (ed.): *Cesta k prameni. Fatwy islámských učenců k otázkám všedního dne.* Praha, Orientální ústav Akademie věd ČR, 2003, s.11

⁵ Kouřilová, I., Mendel, M. (ed): „cit.dílo“, s.11

⁶ Sunna – překládá se jako „tradice, zvyklost“ ; jsou to příkladné činy a zvyky Muhammada

Je povinná pro každého dospělého muslima a je považována za nejvyšší akt mravní čistoty. Modlitbě předchází rituální omývání, konání modlitby je přesně předepsané. Zvláštní místo zaujímá páteční modlitba, k níž se muslimové scházejí v mešitě.

Další povinností je almužna či náboženská daň (*zakát*).

„Dodržujte modlitbu a dávejte almužnu, neboť cokoliv dobrého pro sebe připravíte, to u Boha naleznete-a Bůh jasně vidí, co děláte.“ (Korán 2:104/110)

Minimální výše daně je stanovena podle ročních příjmů každého jednotlivce. Muslimové jsou nabádáni i k další dobročinnosti.

„Věřte v Boha a posla Jeho a rozdávejte z toho, v čem učinil vás posledními vlastníky! Těm z vás, kdož uvěřili a almužnu rozdávali, je určená odměna vysoká.“ (Korán 57:7)

„Těm, kdož rozdávají almužnu, mužům i ženám, a těm, kdož poskytují Bohu krásnou půjčku, těm bude splacena dvojnásobně a dostane se jim odměny štědré.“

(Korán 57:18)

Třicetidenní půst v měsíci ramadánu (*sawm*), je další povinností pro každého muslima, který je plnoletý a zdravý. Během tohoto měsíce údajně prorok obdržel první Boží zjevení. V době půstu není dovoleno od úsvitu do západu slunce přijímat žádnou potravu a nápoje.

„Vy, kteří věříte, předepsán vám jest půst, tak jako byl již předepsán těm, kdož před vámi byli- snad budete bohabojní.“ (Korán 2:179/183)

„Postním měsícem je měsíc ramadán, v němž Korán byl seslán jako vedení správné pro lidi a vysvětluje toto vedení jako spásné rozlišení. Kdo z vás spatří na vlastní oči měsíc, nechť se postí! Ten z vás, kdo je nemocen nebo na cestách nechť postí se stejný počet dní později. Bůh si přeje vám to usnadnit a nechce na vás obtížné. Dodržujte plně tento počet a chvalte Boha za to že správně vás vede – snad budete vděční.“

(Korán 2:179)

Během půstu je nutné zdržet se sexuálního styku, jak to dokládají tyto verše Koránu:

„Jest vám dovoleno přiblížit se v noci postní k manželkám svým-ony jsou pro vás oděvem a vy jste oděvem pro ně. Bůh poznal, že křivdíte sami sobě, avšak obrátil se k vám a odpustil vám. Nyní tedy souložte s nimi a usilujte o to, co Bůh vám předepsal. Jezte a pijte až do chvíle, kdy od sebe rozeznáte bílou a černou nit na úsvitu, potom dodržujte plný půst až do noci. A nesouložte s nimi zatímco se zdržujete v rozjímání v modlitebnách!...“ (Korán 2:183/187)

A pátým pilířem je pouť do Mekky (*hadždž*),⁷ tu by měl každý muslim alespoň jednou za život vykonat.

„...A Bůh uložil lidem pouť k chrámu tomuto pro toho, kdo k němu pouť může vykonat.“ (Korán 3:91/97)

Někdy bývá k těmto pěti pilířům řazen i *džihád*, usilování na duchovní cestě. Obvykle má podobu vnitřního zápasu zbožného muslima s pokušeními, která ohrožují jeho víru. Může však získat také podobu slovní argumentace či praktické pomoci, ve zvláštních případech může *džihád* nabýt i podobu ozbrojeného boje.⁸

1.4 Korán

Korán (al-Qur 'án)⁹ je svaté písmo muslimů, soubor Muhammadových zjevení. Podle ortodoxního islámu Korán existuje od věčnosti, je to nestvořené slovo boží. Korán se dělí na 114 súr (kapitol) a jednotlivé súry se dělí na áje (verše). Súry jsou různě dlouhé a jejich název nemá většinou nic společného s obsahem, často se nazývají podle některého slova z prvního verše. V postním měsíci ramadánu by měl každý muslim odrecitovat nebo přečíst celý Korán. Muslimové považují za svou povinnost navždy

---

⁷ *Hadždž* je hromadná pouť, od té odlišujeme pouť, kterou lze vykonat individuálně jako záslužný čin -tzv. *umra*

⁸ Vojtíšek, Z.: „cit.dílo“, s. 302-303

⁹ Pochází z arabského slova „kur 'án“= to, co má být recitováno nebo hlasitě přednášeno

dodržovat vše, co Korán předepisuje, především jako akt zbožnosti, ale také jako prostředek odvrácení omylů, které podle jejich názoru postihly židy a křesťany.¹⁰

---

¹⁰ Kouřilová, I., Mendel, M. (ed.), „cit.dílo“, s.34

2. Rodina a její význam

2.1 Definice rodiny

Pojem rodina bývá definován jako sociální společenská jednotka, jež zahrnuje vztahy mezi mužem a ženou, mezi rodiči a dětmi v užším nebo širším smyslu a jejíž členové si navzájem poskytují morální a materiální pomoc a starají se jeden o druhého.¹¹ Rodina je také kulturním útvarem. Kultura je ovlivněna náboženstvím a tudíž má náboženství vliv i na formování rodiny, její uspořádání a funkci.

V islámských zemích stále převládá velkorodina, hlavně tzv. patriarchální typ rodiny, kde hlavní roli hraje muž a žena mu má být podřízena.

„Muži zaujímají postavení nad ženami proto, že Bůh dal přednost jednom z vás před druhými, a proto, že muži dávají z majetků svých (ženám). A ctnostné ženy jsou pokorně oddány a střeží skryté kvůli tomu, co Bůh nařídil střežit. A ty, jejichž neposlušnosti se obáváte, varujte a vykažte jim místa na spaní a bijte je! Jestliže vás jsou však poslušny, nevyhledávejte proti nim důvody. A Bůh věru je vznešený, veliký.“

(Korán 4:38/34)

„Když má rodina v Emirátech méně než čtyři děti, je považovaná za malou. Okolí pak často přemýšlí, zda jsou manželé zdraví a plodní. Navíc, pokud mají málo dětí, očekává se, že si muž přivede další ženu a rodinu rozšíří. Normální je mít pět nebo šest dětí a teprve od sedmi dětí se dá hovořit o velké rodině“.¹²

Před Bohem Korán hlásá absolutní rovnost všech lidí a obou pohlaví:

„Muslimové a muslimky, věřící muži a věřící ženy, poslušní a poslušné, pravdomluvní a pravdomluvné, trpěliví a trpělivé, pokorní a pokorné dárci a dárně almužny, postící

---

¹¹ Hladík, J. :Společenské vědy v kostce. Praha, Fragment, 2002. s.41

¹² Frouzová,M.(ed.): Závoj a džíny. Ženy islámském světě. Praha, Vyšehrad, 2005. s.65

se muži a postící se ženy hojně Boha vzpomínající- těm všem Bůh věru připravil odpuštění i odměnu nesmírnou.“ (Korán 33:35)

„Kdokoliv zbožné skutky koná, ať muž či žena, a je věřící, toho vzkřísíme k životu překrásnému a věru je odměníme odměnou podle toho nejlepšího, ,co učinili.“

(Korán 16:99/97)

Dějiny patriarchátu jsou zmiňovány již v nejstarších mezopotamských dokumentech z 2. tisíciletí př .n. l. Muž je zde popisován jako majitel rodiny, který mohl prodat svou manželku i děti, mohl je také použít jako zástavu. Pokud mu manželka neprodila potomka, mohl si vzít konkubínu. Konkubína, která mu porodila potomka, byla po jeho smrti svobodná. Objevuje se i středoasyrský zákon týkající se šátku. Tento zákon říká, žen urozené dámy, vdovy a vdané ženy mají být na ulici zahaleny, i konkubína, která doprovázela svého milence musela být zahalena.¹³

2.2 Rodina v křesťanství

Pojetí sexuality v křesťanství bylo ovlivněno eschatologickou předběžností člověka v raném křesťanství a z toho plynoucí podhodnocování manželství, například u Pavla z Tarsu, jednak pozdější Augustinovo učení o dědičném hříchu, které koncentrovalo vědomí hříšnosti na oblast sexuality a vedlo k její demonizaci (s výjimkou generativní funkce), tak k nerovnoprávnému postavení žen.¹⁴

Katolíci chápou manželství jako jednu ze sedmi svátostí, což samo o sobě poukazuje na velkou váhu, kterou manželství přikládají. Podle Ježíše vzniká manželství muže a ženy z vůle Boha. Ještě výše je však hodnocen celibát a panenství. Tento postoj zastával zejména apoštol Pavel, který vyzdvihoval bezženství a manželství doporučoval pouze v krajním případě jako ústupek k nevyhnutelnému smilstvu.¹⁵

Manželství vzniká svobodným rozhodnutím muže a ženy a uzavřením smlouvy. Hlavním posláním manželství jsou děti, hlavně synové, kteří mají být pokračovateli

¹³ Kouřilová, I., Mendel, M. : „cit.dílo“, s. 34

¹⁴ Pavlincová,H. a kol.: Slovník judaismus křesťanství islám. Praha, Mladá fronta, 1994. s.232

¹⁵ Bellinger, G.J.: Sexualita v náboženstvích světa. Praha, Academia, 1998. s. 289-291

rodu. Zabraňování početí je považováno za hřích. Podle encykliky papeže Pia XI. „O posvátnosti manželství“ není dovoleno žádné přerušení těhotenství. Děti jsou považováni za požehnání od Boha a mají být vychováni tak, aby ctily své rodiče a Boha.

Vztahy mezi dětmi a jejich rodiči popsal apoštol Pavel takto:

„Děti, poslouchejte své rodiče, protože to je spravedlivé před Bohem. Cti otce svého a matku svou, aby se ti dlouho vedlo a abys byl dlouho živ na zemi“ (Ef 6, 1-3)

V době působení Ježíše existovala možnost rozluky manželství pouze pro muže, Ježíš ovšem rozluku neschvaloval. Apoštol Matouš také nesouhlasil s rozvodem.

„A proto co Bůh spojil, člověk nerozlučuj.“ (Mt 19,6)

„Pravím vám, kdo propustí svou manželku z jiného důvodu než pro smilstvo s vezme si jinou, cizoloží.“ (Mt 19,9)

2.3 Srovnání křesťanské a muslimské rodiny

Pojetí rodiny v křesťanství a islámu si je velmi podobné, je to dáno i tím, že obě náboženství vyrůstala ze stejného základu – judaismu. Obě náboženství rodinný život doporučují, manželé se mají milovat a ctít jeden druhého. Hlavní smysl manželství obě náboženství spatřují v dětech, které mají být vychovány v dobré křesťany a muslimy.

Podle tradičního modelu má muž finančně zabezpečovat svou rodinu a žena je zodpovědná za péči o děti a domácnost. Rodina je považovaná za základ společnosti, proto se křesťané i muslimové snaží bránit rozvodům, rozvod je považován za krajní řešení.

Rozdílů mezi křesťanskou a muslimskou rodinou není mnoho. V západním křesťanském prostředí je často rodina vnímána v užším slova smyslu, zatímco u muslimských rodin jsou zřejmé širší rodinné vazby. V křesťanském prostředí jsou,

v záležitostech uzavírání manželství a rozvodů, výrazné rozdíly mezi katolíky a protestanty.

Islám nevyzdvihuje celibát nad rodinným životem jako některé křesťanské církve. Počet dětí je v muslimských rodinách vyšší než v křesťanských rodinách v Evropě. Další rozdíl tvoří oficiální zákaz zabraňování početí v katolické tradici, na rozdíl od povolené antikoncepce v tradici islámské. Výrazný rozdíl spočívá v možnosti polygammí muslimské rodiny oproti křesťanskému výhradně monogamnímu rodinnému uspořádání. V současném muslimském světě žije mnoho mužů v monogamních manželstvích.¹⁶

---

¹⁶ Kropáček, L.: „Žena v islámské kultuře“, časopis Religio 4, s.157-166

3. Manželství, polygamie ,rozvod, děti

3.1 Uzavírání manželství, výběr partnera

Manželství je založeno na vzájemné lásce, důvěře a náklonnosti. Korán říká, že muž a žena jsou předurčení k životu v páru:

„A patří k Jeho znamením, že vám z vás samých manželek stvořil, abyste u nich klid našli. A vložil mezi vás lásku a dobro – a věru jsou v tom znamení pro lidi přemýšlivé“

(Korán 30:20/21)

Svého budoucího partnera by muži a ženy neměli vybírat nahodile, bez určitých zásad. Muž si má vybrat svou budoucí manželku pro její zbožnost a poctivost, důležité je i to, zda-li je dobrou muslimkou. Žena si svého partnera vybírá podle jeho náboženského vyznání, důvěryhodnosti a morálky.

Před uzavřením sňatku spolu snoubenci nesmí být o samotě, vždy by měl být přítomen někdo z rodiny nebo jiný příbuzný. Hlavní překážkou manželství je pokrevní příbuznost a pak také jiné náboženské vyznání. Muslimky mohou uzavřít manželství pouze s muslimem, ale muži smějí uzavřít sňatek i s jinými věřícími ženami-křesťankami a židovkami. Žádný muslim a muslimka nesmí uzavřít sňatek s nevěřícím člověkem. Aby bylo manželství právoplatné, musí být dosvědčeno dvěma dospělými osobami a zaznamenáno v úředních dokumentech.

V islámu neexistuje žádné soužití partnerů před uzavřením manželství. Věková hranice pro uzavření sňatku je 16 let, ale v současné době se tato hranice zvyšuje. V tradičním prostředí svatbu dohodnou rodiče, někdy je předem dohodnuta mezi otci ještě v dětském věku obou partnerů. Pokud je svatba dohodnuta, začíná se s přípravou zasnub, ty jsou podle islámu žádoucí, jsou vyjádřením vážného zájmu muže o svou budoucí ženu.

Manželství v islámu je něco posvátného, na co dohlíží samotný Bůh, je to svazek vytvořený mezi mužem a ženou a také Bohem. Manželství je chápáno jako svatá

povinnost, staromládenectví se považuje za něco neobvyklého. Manželství je součástí společnosti a zakládá se na něm rodina, narození dětí má tento svazek ještě více upevnit.

„Pár a z něj vzešlá rodina jsou chápáni jako základní pilíře muslimské obce. Manželství je muslimům v podstatě nařizováno jako bohublý stav utužující obec. Staromládenectví je chápáno jako prohřešek proti etickým normám. Dobrovolné staropanenství je chápáno jako *harám* (vše, co je zakázané), neboť žádná muslimská žena nemá právo zřít se svého základního poslání- stát se matkou“¹⁷

Žena musí s manželstvím souhlasit, svobodný souhlas obou partnerů je podstatnou podmínkou proto, aby bylo manželství platné. Žena má právo ujistit se o tom, že vybraný muž je pro ni vhodný, pokud ho nepovažuje za vhodného má právo ho odmítnout. Zvykem je, aby muž začal s námluvami u otce nevěsty nebo u jejího poručníka. Manželství se uzavírá smlouvou (většinou písemnou) mezi ženichem a zákonným zástupcem nevěsty, tím může být její otec nebo jiný mužský příbuzný. Manželství musí být dosvědčeno dvěma dospělými osobami. Nejdůležitější částí smlouvy je stanovení výše daru (*mahr*)¹⁸, většinou ve formě zlata nebo peněz. Na toto věno má nevěsta nárok.

„A dávejte ženám obvěnění jako dar, jestliže vám z laskavosti dají něco z toho, tedy toho užijte ve zdraví a spokojenosti.“ (Korán 4 : 3/4)

První část věna je nevěstě vyplacena před svatbou, je chápána jako součást nevěstina osobního majetku, a druhá část v případě, že je manželka zapuzena.

„Vy, kteří věříte! Není vám dovoleno získávat ženy jako dědictví proti vůli jejich; neutiskujte je jen proto, abyste si mohli odnést část toho, co jste jim dříve darovali, eda že by se dopustily zjevné hanebnosti. A zacházejte s nimi podle zvyklostí uznaných! Jestliže k nim cítíte odpor, e možné, že cítíte odpor k něčemu, do čeho Bůh vložil velké dobro.“ (Korán 4 : 23/19)

---

¹⁷ Křikavová,A.,Mendel,M. a kol.: Islám:ideál a skutečnost. Praha, nakl.Baset, 2002, s.142-143

¹⁸ *Mahr* je částka, kterou ženich dává nevěstě, výše *mahr*u je dohodnuta rodinami před uzavřením sňatku.

V předislámské Arábii šlo o jistou formu koupě nevěsty, v současnosti má *mahr* charakter sociální pojistky.

Cílem manželství je zplodit potomky a tím zajistit pokračování svého rodu. Svatba má být vesele oslavena, nejprve se oznamuje zasnoubení, při kterém se recituje 1. súra Koránu :

*„Ve jménu Boha milosrdného, slitovného.
Chvála Bohu, Pána lidstva veškerého,
Milosrdnému, slitovnému
vládcí dne soudného!
Tebe uctíváme a Tebe o pomoc žádáme,
ved' nás stezkou přímou,
stezkou těch, jež zahrnuls milostí svou,
ne těch, na něž jsi rozhněván, ani těch, kdo v bludu jsou!“*

Poté následuje setkání a seznámení se s příbuznými. Oslavy mohou trvat až několik dní, většinou tři až sedm dní. Na Středním východě bývá zvykem po svatební noci vyvěsit zakrvácené prostěradlo, na důkaz toho, že svazek byl naplněn a nevěsta panna.¹⁹ Pokud by vyšlo najevo, že dívka nebyla panna, ztratila by svou čest a její rodina by byla v hanbě. Po svatbě se žena přestěhuje do rodiny svého manžela.

V ší'itském právu existuje i instituce dočasného manželství (*mut'a*), sunnitské právo ji však přísně zakazuje. Toto manželství je časově omezeno, uzavírají ho převážně muži, kteří žijí přechodně v cizině. Děti pocházející z tohoto manželství se stávají otroky.

3.2 Polygamie

Polygamie²⁰ znamená mít více partnerů.

Islám dovoluje pouze polygynii. Polygamie existovala už v dávných dobách. Například v sásánovské Persii se královské harémy počítaly na tisíce. I prorok Muhammad měl devět manželek a dvě konkubíny, jeho manželky zaujímaly v islámu zvláštní postavení.

---

¹⁹ Denny, F. : „cit.dílo“, s. 144

²⁰ Přesněji: pokud má muž více manželek hovoříme o polygynii; má-li žena více partnerů jde o polyandrii

Ještě v první polovině 20. století byla polygamie běžná v zemích Zálivu. První veřejný nesouhlas s polygynií vyjádřil egyptský reformátor Muhammad 'Abduh.

Existuje několik důvodů, proč islám polygynii dovoluje. Jedním z nich může být to, že například v dobách války ve společnosti převažovaly ženy, dále se polygamií vyřeší problém vdov – mají šanci se opět vdát a založit novou rodinu. Dalším argumentem pro polygynii je ten, že se tím vyřeší problém cizoložství a také problém mužů ženatých s neplodnými ženami.

V islámu je polygamie dovolena, ale v současnosti těchto svazků ubývá. V některých arabských zemích jako je Turecko nebo Tunisko je zakázána.

Pokud se muslim rozhodne pro polygamií musí se všemi ženami zacházet a zabezpečovat je stejně, mají stejná práva, žádná z žen nemá být nadřazená jiné. Pokud ví, že to nemůže splnit, tak Korán muslimovi doporučuje, aby si vzal jen jednu manželku.

„Nikdy vám nebude možno, abyste byli spravedliví mezi ženami, i kdybyste si to přáli. Neprojevujte však jedné z nich úplnou náklonnost a nenechávejte jinou jakoby visící ve vzduchu! Dosáhnete-li dohody a budete-li bohabojní- vždyť Bůh je věru odpouštějící, slitovný.“
(Korán 4:128/129)

Korán dovoluje muslimovi vzít si až čtyři manželky a muslimský otrok smí mít dvě manželky. V době před příchodem islámu žádná omezení neplatila.

„Bojíte-li se ,že nebudete spravedliví k sirotkům...berte si za manželky ženy takové, které jsou vám příjemné, dvě, tři a čtyři; avšak bojíte-li se, že nebudete spravedliví, tedy si vezměte jen jednu nebo ty, jimiž vládnu pravice vaše[otrokyně]. A tak nejlépe vyhnete se odchýlení.“
(Korán 4:3)

Šajch Jusúf –al Qaradáwí se k otázce polygamie vyjádřil v televizi al-Džazíra ²¹takto:

---

²¹ Tématu polygamie v arabských médiích se věnuje např. The Wisdom of Polygamy, <http://www.memri.org>

„Neexistuje společnost bez polygamie. Lidé za Západě, kteří odsuzují a odmítají polygamii, tak sami činí. Rozdíl mezi jejich polygamií a naší polygamií je ten, že ta jejich je nemorální a nelidská. Muž [na Západě]... má intimní poměr s více než jednou ženou, a když [druhá] žena otěhotní, popře zodpovědnost za toto dítě a nepodporuje tu ženu finančně. Není to nic jiného než tělesná touha...“²²

3.3 Rozvod

Islám neuznává manželství, které přestane fungovat, proto je možné nechat se rozvést. V současné době rozvodů přibývá. Rozvedení manželství je podobné s propuštěním manželky. Rozvod je chápán jako poslední řešení, než k rozvodu dojde měli by se manželé pokusit své spory urovnat a vyřešit. Pokud neuspějí, doporučuje se vybrat jednu osobu za manžela a druhou za manželku, a ti se mají pokusit zachránit manželství.

„A obáváte-li se rozvratu mezi oběma, povolejte rozhodčího z jeho rodiny a rozhodčího z její rodiny .A přejí-li si oba manželé usmíření, Bůh mezi nimi zařídí shodu, neboť Bůh je vševědoucí a dobře zpraven.“ (Korán 4:39/35)

Muslim může zrušit manželství prostým prohlášením, u muslimek je tento proces složitější. V islámské tradice má rozvod nejčastěji podobu propuštění ženy mužem, ten vysloví třikrát „zapuzování formulí“. V Turecku a Tunisku může žena požádat o rozvod bez udání důvodů. Pokud si muslim vezme za manželku ženu nemuslimského vyznání, její nemuslimské manželství se jejím přestupem k islámu stává neplatným. Manželství se ruší také v případě, že manžel odpadne od islámu.

Podle islámského práva musejí s rozvodem oba souhlasit, každý z manželů má právo navrhnout rozvod.

---

²² Kouřilová,I.,Mendel,M.(ed), „cit.dílo“, s . 40-41

„Proroku! Rozvádíte-li se se svými ženami, tedy se s nimi rozved'te v ustanovené pro ně lhůtě a počítejte přesně dny čekací lhůty a bojte se Boha, Pána svého! Nevyhánějte je z jejich domů a necht' z nich neodcházejí, leda kdyby se dopustily hanebnosti zjevné... “

(Korán 65:1)

„A když ženy dosáhnou lhůty své, pak je buď podržte podle zvyklosti vhodné, anebo se od nich odlučte také podle zvyklosti vhodné. A vyžádejte si svědectví dvou osob spravedlivých mezi vámi a přistupte k svědectví při Bohu... “

(Korán 65:2)

Po rozvodu následuje čekací doba (*idda*), narodí-li se během této doby ženě dítě, je za otce považován dosavadní manžel. Rozvedené ženy by měly čekat tři menstruační periody a pro ženy, které ještě neměly menstruaci nebo už přestaly menstruuovat platí čekací doba tři měsíce.

„Pro ty z vašich žen, jež nemají naději na menstruaci- ale jste-li přesto na pochybách-, necht' jsou čekací lhůtou tři měsíce; a stejné platí i pro ty, které ještě menstruaci neměly. Pro ty, jež jsou těhotné, skončí čekací lhůta tehdy, když porodí. A kdo je bohabojný, tomu Bůh věc jen ulehčí. “

(Korán 65:4)

Po uplynutí čekací doby má žena právo znovu se provdat. Bývalí manželé se mohou rozhodnout žít opět společně, pokud ani třetí manželství neuspěje, je možné se dohodnout na konečném rozvodu.

„Rozvod je možný dvakrát, potom lze podržet manželku podle správné zvyklosti nebo ji propustit v dobré vůli. Není vám dovoleno vzít nic z toho, co jste jí dali, leda že se obáváte, že nedodržíte omezení Bohem daná. Jestliže se obáváte, že nedodržíte omezení Bohem daná, ,tedy nebude žádného z obou vás hříchem, jestliže žena se vykoupí. Toto jsou omezení Bohem daná, nepřekračujte je! Ti, kdož překračují Boží omezení, ti jsou nespravedliví! “

(Korán 2:229)

3.4 Antikoncepce a interrupce

Užití antikoncepce šarí'a nedovoluje, protože omezení porodnosti odporuje účelu manželství. Potraty byly zakázány a jsou dovoleny pouze ve výjimečných situacích, například v případě, že by byl ohrožen život matky.

„Nezabíjejte děti své z obavy před zchudnutím, vždyť My jim i vám obživu ušetříme. A jejich zabíjení je hříchem velkým.“ (Korán 17:33/31)

Šajch Hasan Ma 'mún říká:

„Antikoncepce nebo omezování porodnosti jsou věci, které odporují účelům manželství. Proto je šarí 'a nedovoluje, jedině v případech naprosté nutnosti za přítomnosti právně platného důvodu, Vyžadujícího omezení plození, jako například obavy o život matky a podobně. Platnými důvody však rozhodně nejsou strach z chudoby, z velkého množství dětí či nárůstu populace, neboť Bůh (On je vznešený) je zodpovědný za obživu každé živé bytosti.“²³

Jusúf al-Qaradáwí k otázce interrupce řekl:

„Muslimka, která byla znásilněna, nenese žádnou vinu a společnost se nemá dívat na tuto ženu, která otěhotněla následkem znásilnění, jako kdyby spáchala zločin anebo se provinila. Ona byla donucena a islám zbavuje hříchu toho, kdo byl nucen.“²⁴

„Počátek stvoření každého z vás trvá v břiše matky čtyřicet dní. Potom se stane hmotou přilnavou po stejnou dobu, potom kouskem masa po stejnou dobu a potom pošle Bůh anděla, kterému je přikázáno čtyřmi slovy “Zapiš jeho práci, jeho obživu, délku života a to, zda bude šťastný či nešťastný. Poté vám vdechne ducha.“²⁵

---

²³ Kouřilová,I.,Mendel,M.(ed.), „cit.dílo“, s.67

²⁴Tamtéž, s.79.

²⁵Tamtéž, s.81

Badatelé došli k závěru, že na konci čtvrtého měsíce těhotenství se z plodu stává člověk. Islám rozlišuje potrat spáchaný úmyslně a neúmyslně, aké uvádí, že plod starší čtyř měsíců by měl být pohřben.

Čtyři uznávané právní školy mají na otázku přerušení těhotenství různé názory. Část hanafijské školy dovoluje přerušení těhotenství před 120. dnem a druhá její část interrupci dovoluje pouze v případě, že by matka, která ještě kojí své dítě narozením dalšího dítěte o mléko přišla. Málíkovská škola interrupci odmítá, ale pokud se oba manželé dohodnou, je možné těhotenství ukončit do 40. dne těhotenství. Šáfí 'ovská právní škola dovoluje přerušení těhotenství do 120. dní po početí, její menší část to zakazuje. Podle hanbalovské školy je interrupce zakázána po 40. dni od početí.

3.5 Děti

Život dítěte provázejí již od jeho početí četné obřady. Obřady životního postupu z jedné etapy do druhé začínají ihned po narození dítěte. Narození dítěte je pro rodinu velkým svátkem, po narození je zvykem mu říci do pravého ucha volání k modlitbě a do levého vyznání víry. Sedmý den po narození nastává významný okamžik a to pojmenování dítěte. Každé dítě má nést jméno svého otce, proto je také zakázána adopce a její zavádění mezi muslimy se netoleruje (viz. Korán, 33 : 4-6), pokud jméno otce není známo, je dítě nazváno bratrem ve víře (viz. Korán , 33 : 4-5). Oblíbená jsou jména Proroka a jeho rodiny.

Při pojmenování dítěte je proveden obřad (*'aqíqa*), kdy se dítěti ustříhne kousek vlasů, ten je zvážen a protíhodnota jeho váhy ve zlatě nebo stříbře je rozdána jako almužna. Někdy je obětováno i zvíře a uspořádáno pohoštění pro přátele. Když dítěti vyrostou první zub, bývá uspořádána oslava. Podle jiného zvyku má ten, kdo první zub uvidí dítěti něco darovat. V Turecku je běžné smíchat cukr a uvařenou pšenici a nasypat tuto směs dítěti na hlavu. Také se před dítě položí tři předměty a to nůžky, Korán a zlatý předmět.

Když dítě nejprve sáhne po nůžkách, bude se později v životě vyznačovat šikovností, vezme-li do ruky Korán, čeká ho dobré školní vzdělání, sáhnout po zlatě je předzvěstí bohatství.²⁶

Dítě je vychováváno podle islámských zvyklostí, v době, kdy začíná mluvit ho rodiče učí jednoduchá slova a věty, je vhodné začít s výukou čtení a recitace Koránu co nejdříve. Obřad „*bismilláh*“ (ve jménu Božím) se provádí ve věku 4let, 4 měsíců a 4 dní. Dítě je slavnostně oblečeno a učí se formulí „*bismilláh*“, má se tím docílit toho, aby se dítě později věnovalo studiu Koránu. Při této příležitosti se recituje prvních pět veršů 96. súry:

*„Přednášej ve jménu Pána svého, který stvořil,
člověka z kapky přilnavé stvořil!
Přednášej, vždyť pán tvůj je nadmíru štědrý,
ten, jenž naučil perem,
naučil člověka, co ještě neznal.“*

Děti mají být podle Koránu kojeni do dvou let:

„Matky kojí děti své plné dva roky, a to je pro toho, ,kdo chce, aby bylo dovršeno kojení... A jestliže chcete vzít pro dítě kojnou, není to pro vás hříchem pod podmínkou, že zaplatíte to, co dáváte podle zvyklosti. A bojte se Boha a vězte, že Bůh jasně vidí vše, co děláte.“ (Korán 2:233)

Děti jsou velmi důležitou součástí rodiny, obvykle je syn považován za významnějšího, protože má být pokračovatelem rodu. Podle muslimské tradice je vhodné mít v rodině syna i dceru, ta má pomáhat své matce v domácnosti. Zodpovědnost za děti náleží jak matce, tak otci. Matka by se měla starat o malé děti, přibližně ve věku puberty se o děti stará otec. V předislámské Arábii bylo běžným zvykem zabíjení novorozeňat ženského pohlaví. Korán zaručuje ochranu žen od narození tím, že zakazuje zabíjení novorozeňat.

„Když však je někomu z nich oznámeno narození dcery, tu zachmuří se černě jeho tvář a je zaplněn zlostí, skrývá se před lidmi pro hanbu toho ,co bylo mu oznámeno, a neví,

---

²⁶ Kriste,R.,Schultze,H.,Tworuschka,U.: Svátky světových náboženství Praha, Vyšehrad, 2002, s.77

zda pro potupu svou si dítě ponechat má, či zakopat je do země. Což nejsou hnusná jejich rozhodnutí? “ (Korán 16:58-59)

Žena má zajištěnou úctu v případě, že porodila syna. Děti jsou vychovávány nejen matkou, ale i ostatními ženami v rodině. Synova matka smí zasahovat do výchovy dítěte a její syn ji má obdivovat a zahrnovat pozorností. Rodiče vychovávají své děti v duchu islámu, důležitou roli při výchově hraje samozřejmě Korán a sbírky hadíthů.²⁷

Děti mají být vychovávány matkou a otcem tak, aby ctily své rodiče a ve stáří se o ně postaraly, k tomuto je nabádá i Korán:

„Pán tvůj rozhodne, abyste nikoho kromě něho neuctívali a abyste rodičům dobré prokazovali .A jestliže jeden či oba z nich u tebe zestárnou, neříkej jim „Fuj!“ a neodbyvej je stroze, nýbrž mluv s nimi slovem laskavým.“ (Korán 17:24/23)

„A uložili jsme člověku laskavost k rodičům jeho- neb nosila jej matka jeho se samými nesnáze a odstavila jej po dvou letech-řkouce: “Bud’ vděčný Mně i rodičům svým- neb u Mne je cíl konečný! “ (Korán 31:13/14)

Pokud se manželé rozvedou, dostane malé děti na starost matka, ve většině zemích se o ně stará do sedmi let. Poté může vychovávat mužského potomka otec, dcera většinou zůstává nadále u své matky.

Děti mají také právo na dědictví:

„A Bůh vám stanoví o dětech vašich toto: synovi podíl rovný podílu dvou dcer; a je-li dcer více než dvě, patří jim dvě třetiny toho, co zůstavil. A jestliže je dcera pouze sama, tedy jí patří polovina... Jestliže neměl mužského potomka, pak po něm dědí jeho rodiče, přičemž matce jeho patří jedna třetina... “ (Korán 4 : 12/11)

---

²⁷ Hadíthy- zprávy, výpovědi; záznamy o Muhammadově působení a výročích – co řekl a vykonal v určité situaci

3.6 Obřízka

Mezi obřady spojené s dosažením dospělosti patří i obřízka²⁸, ta se provádí u všech mužů. Obřízka se u chlapců provádí ve věku kolem sedmi let, někdy až na počátku puberty. Často bývá spojována s první úplnou recitací Koránu. Obřízka je většinou doprovázena slavností, chlapec je prostřednictvím obřízky přijat do společnosti muslimů a již několik dní předtím nosí chlapec sváteční oděv a jsou zahrnováni dárky.

V některých oblastech se provádí obřízka i u dívek, je to spíše místní zvyk. Obřízka u dívek se provádí zjizvením nebo vyříznutím klitoris. V některých společnostech je součástí uvedení mladé muslimky do společnosti. Korán ovšem o obřízce nehovoří, není tudíž povinná, ale je chápána pro muslimy jako záslužný čin.

Ženská obřízka se provádí jen v některých zemích, převážně v Africe, kde se prováděla již dříve před příchodem islámu. Podle odhadů OSN z roku 1997 podstoupilo obřízku asi 130 milionů žen a dívek na celém světě. Dívky jsou obřezány buď v dětství, nebo po dosažení věku, kdy se mohou vdávat, tj. ve věku 14- 16 let. Nejčastěji je prováděna v době před první menstruací. V některých zemích je ženská obřízka prováděna proto, aby se uchovalo dívčino panenství.

Původ obřízky sahá hluboko do minulosti, některé zdroje potvrzují, že se tento zvyk poprvé objevil v Nilském údolí ve starověkém Egyptě. Obřízku prováděli také Římané, Foiničané a Etiopané. Tudíž je zřejmé, že ženská obřízka nemá původ v islámu, například v Saudské Arábii je zcela neznámým jevem.²⁹

Čtyři právnické školy se k otázce obřízky vyjadřují různě. Hanífovská a málikovská právní škola chápe obřízku jako zvyklost pro muže a jako ušlechtilý čin pro ženy. Hanbalovská právní škola ji ukládá jako povinnost pro muže, u žen není povinná. Povinnost obřízky pro ženy i muže přikazuje šáfi'ovská právní škola.

Korán o obřízce nehovoří, není tudíž povinná, ale je chápána pro muslimy jako záslužný čin. V Koránu pouze verš 4:119 hovoří o tom, že Boží stvoření se nemá měnit.

---

²⁸ Ženská obřízka se nazývá *chafad*, pro mužskou obřízku se používá termín *i'dár*

²⁹ Kouřilová, I., Mendel, M. (ed.): „cit.dílo“, s. 44-46

4. Ženy a muži

4.1 Vztahy mezi mužem a ženou

Islámský zákon obsahuje i nařízení týkající se vztahů mezi mužem a ženou. Pojem *mahram* označuje přípustný stupeň pokrevní příbuznosti, v níž spolu muži a ženy nesmí uzavírat sňatky, a mohou se tudíž mezi sebou stýkat.³⁰ V muslimské společnosti není vhodné, aby se žena stýkala s jinými muži než s těmi, kteří jsou příbuzní.

Muslimské ženy se mohou stýkat ve společnosti jen s ženami a muži zase s muži. Například při společném obědě, kde se sejdou různé rodiny, jedí ženy a muži odděleně.

4.2 Práva a povinnosti ženy

Asi půl miliardy žena na světě jsou muslimky. Otázka ženské rovnoprávnosti je častým tématem nejen na Západě. Postavení ženy v islámu se jednotlivých státech značně liší. Nejvíce jsou práva ženy omezována v Afganistanu, Pákistánu a Saudské Arábii. Postavení ženy v islámu je zcela jedinečné, s příchodem islámu se jejich postavení značně zlepšilo, islám zaručuje ženám jejich práva a povinnosti, smějí například dědit, požádat o rozvod... Téměř celá 4. súra Koránu se věnuje ženám a vztahy mezi ženou a mužem.

Hlavní povinností ženy je starat se o rodinu a dům, dále by měla prokazovat pozornost a úctu k manželovi.

„Pane náš, dej nám z manželek našich i potomstva našeho radost srdce a učin nás předními z bohabojných.“ (Korán 25:74)

Časopis *Al – Manára* (květen 5/2002) uveřejnil charakteristiku „*Odpovědnost ženy za rodinu*“ :

---

³⁰ Denny,F.: „cit.dílo“, s.143

Muslimka a její manžel:

Je si vědoma významu správného rodinného života, vytváří příjemnou a klidnou rodinnou atmosféru, vybírá si zodpovědně svého manžela podle jeho víry, je svému manželovi oddaná a prokazuje mu úctu a respekt, chová se laskavě a s úctou k jeho matce a rodině.

Muslimka a její děti:

Chápe svou odpovědnost za správnou výchovu dětí, užívá nejlepších způsobů při jejich výchově, dává jim najevo svou náklonnost a lásku, jedná s dcerou i synem podle stejných měřítek, nemodlí se proti svým dětem, je ostražitá vůči všemu, co může mít vliv na děti, stále se k nim chová dobře a spravedlivě.³¹

Život na venkově stále ještě velmi ovlivňují tradice, které říkají, že muži je vyhrazen tzv. vnější prostor tedy prostor mimo dům, zatímco ženě tzv. prostor vnitřní, tedy domácnost. Muž by měl vydělávat peníze, zatímco žena by se měla starat o domácnost a rodit děti.³²

Manželka musí být čestná a věrná, nemá se úmyslně vyhýbat početí. Neměla by svého manžela v oblasti intimního života odmítat, pokud to zdravotní podmínky dovolují. Nesmí být o samotě s cizím mužem, tím se má zabránit případné žárlivosti. Žena nemá žádnou finanční zodpovědnost, je finančně zabezpečována a vyživována mužem. V některých zemích zůstávají dívky mimo systém školní docházky (a polovina arabských žen je prý negramotná).³³ V současnosti se tyto pozůstatky úřady snaží odstraňovat a dívky dnes mají možnost studovat.

Žena nesmí mít více manželů než jednoho. Islámské právo nepočítá se sexuálním životem mimo manželství, proto je podle Koránu cizoložství (*ziná*) jedním z nejtěžších hříchů.

---

³¹ <http://muslim.cz/al-manara/5-2002/odpovednost.htm>

³² Frouzová, M. (ed.): *Závoj a džíny. Ženy v islámském světě*. Praha, Vyšehrad, 2005. s.14

³³ Kropáček, L.: *Islám a Západ*. Praha, Vyšehrad, 2002, s.120

„Cizoložnici a cizoložníka zbičujte každého z nich sto ranami...“³⁴

Před příchodem islámu neměla žena nárok na dědictví, dokonce byla sama považována za majetek, příchodem islámu se to změnilo, na dědictví má nárok nejen manželka, ale i dcery a sestry. Dědický podíl žen je menší než u mužů. Zajímavé je, že se dědické právo nezmiňuje o nároku vdov na dědictví.

„A Bůh vám stanoví o dětech vašich toto: synovi podíl rovný podílu dvou dcer... Jestliže neměl mužského potomka, pak po něm dědí jeho rodiče, přičemž matce jeho patří jedna třetina...“ (Korán 4:12)

Žena může svědčit, ale v některých případech se vyžadují jako svědci dva muži nebo jeden muž a dvě ženy, argumentuje se tím, že ženy nemají takové zkušenosti jako muž.

„...A žádejte svědectví dvou svědků z mužů vašich, a nemáte-li dva muže, pak vezměte jednoho muže a dvě ženy z těch, které uznáte za vhodné svědkyně; aby, kdyby jedna z nich se zmýlila, druhá jí mohla připomenout.“ (Korán 2:282)

Žena je vyloučena z veřejného života a je vykázána pouze do soukromí rodinného života. Před cizími lidmi, hlavně muži a na veřejnosti, se mají ženy zakrývat. Čtyři právnické školy se k otázce zahalování žen stavějí různě. Tři z nich- šáfi 'ovská, málikovská a hanbalovská- podporují názor, že zahalení tváře je povinnost. V hanífovské právní škole závoj přes tvář není povinností.³⁵

„Všechno, co nosíme, má svůj význam, nemůžeš nic vynechat... Být zakrytá je krásné a být ženou je krásné! Musíš střežit svoje tělo, které je zcela výjimečné. Nesmíme ho ukazovat každý den ulici. Je třeba ho zakrýt, stejně jako naše vlasy.“³⁶

³⁴ Bellinger, G.J.: *Sexualita v náboženstvích světa*. Praha, Academia, 1998, s.325

³⁵ Kouřilová, I., Mendel, M. (ed.): „cit.dílo“, s.61

³⁶ Klímová-Pumerová, K.: *Mužům vstup zakázán*. Praha, Portál, 2005, s.37

Korán sice stanovuje povinnost zahalovat se, avšak nehovoří o tom, které části by si měly ženy zahalovat. Předpis o zahalování tváře závojem pochází zřejmě až z pokoránské doby.

„A řekni věřícím ženám ,aby cudně klopily zrak a střežily svá pohlaví a nedávaly na obdiv ozdoby své kromě těch, jež jsou viditelné. A necht' ukazují své ozdoby jedině svým manželům nebo otcům nebo tchánům nebo synům nebo synům manželů nebo bratrům nebo synům svých bratrů či sester anebo jejichž ženám anebo těm, jimiž vládne jejich pravice, nebo služebníkům, kteří nemají chťiče, anebo chlapcům, kteří nemají pojem o nahotě žen .A necht' nedupou nohama, aby lidé postřehli ozdoby, které skrývají. A konejte všichni pokání před Bohem, ó věřící, snad budete blažení .“

(Korán 24:31)

„Proroku, řekni manželkám svým, dcerám svým i věřícím ženám, aby přitahovaly k sobě své závoje! A toto bude nejvhodnější k tomu aby byly poznány nebyly a nebyly uráženy...“ (Korán 33:59)

Muslimské feministky chápou zahalování jako útlak a mužskou nadvládu, ale konzervativně smýšlející muslimové, muži a ženy, vidí v závoji symbol důstojnosti a cti. Muslimské feministky nahlízejí na šátek jako na předislámskou tradici a odmítají jej. Je zřejmé, že s postupnou globalizací, zejména mediální, lze očekávat, že se postoj muslimů k ženám změní.³⁷

*„Pro mne je šátek (*hidžáb*) součástí mne samé. Ukazuje, kdo jsem a jakou mám identitu. Je také znamením pro všechny cizí muže, že mé tělo není na prodej. Ve svém šátku jsem svobodná. Nejsm ovlivněna potřebami mužů.“³⁸*

Všichni věřící mají zakrývat svou nahotu, přísné povinnosti zahalovat se nepodléhají pouze starší ženy, ale je to pro ně vhodnější, aby se zahalovaly, jak to dokládají tyto verše Koránu:

---

³⁷ Kouřilová, I., Mendel, M.: „cit.dílo“, s.65

³⁸ Tamtéž, s.57

Hidžáb-zahalení hlavy a těla

„A není hříchem pro starší ženy, které již nemají naději na sňatek, jestliže odloží své oděvy, aniž ovšem staví na obdiv ozdoby své. Však zdrží-li se toho, bude to pro ně vhodnější. A Bůh je slyšící, vševědoucí.“ (24:59/60)

Ženy mají dodržovat tzv. pět pilířů islámu, ale jsou osvobozeny od náboženských povinností v období menstruace a šestinedělí, nemusí dodržovat půst v případě, že by ohrozil těhotenství ženy. Korán menstruaci označuje za „nemoc“, žena je rituálně nečistá- nesmí vykonávat modlitbu, dotýkat se Koránu, nesmí se postit a vstupovat do mešity. Nemusí také navštěvovat páteční shromáždění, která jsou pro muže povinná. Pokud se jich žena účastní má vyhrazení místo k modlení, mezi ostatními ženami. Žena má právo se vzdělávat, sám prorok Muhammad se jednou týdně věnoval vyučování žen v muslimské obci.

4.3 Práva a povinnosti muže

Hlavní povinností muže je finančně zabezpečovat svou rodinu:

„Na otci dítěte pak spočívá výživa i oblékání matek podle zvyklosti uznané. A není nikomu uloženo nad možnosti jeho; nechť matek žádná není zkrácena kvůli dítěti svému a nechť není otec žádný zkrácen kvůli dítěti svému. A dědici připadá stejná povinnost. Jestliže oba si přejí odstavení dítěte po vzájemné dohodě a poradě, pak to pro ně není hříchem...“ (Korán 2:233)

Manžellovou povinností je spravedlivě a čestně zacházet se svojí ženou, při rozvodu by jí neměl působit bolest a zármutek; měl by ji plně zaopatřit, aby měla vše, na co byla zvyklá před rozvodem.

„Jestliže zapudí muž ženu svou, není mu potom dovolena dříve, než byla vdána za jiného muže. A když tento se s ní rozvede, není pro žádného z obou hříchem, jestliže se k sobě vrátí, domnívají-li se, že budou dodržovat omezení Bohem daná. A toto jsou omezení Boží a On je činí jasnými pro lid vědoucí.“

„Když se rozvedete se svými ženami a přijde lhůta jejich, pak si je buď ponechejte podle zvyklosti, anebo je propusťte podle zvyklosti, avšak nezdržujte je násilím, překračující tak omezení Boží. Kdo tak činí, ten sám sobě škodí. A nepokládejte znamení Boží za žert, nýbrž pomněte dobrodiní Božího vůči vám a toto, co seslal vám z Písma a moudrosti, napomínaje vás tím! A bojte se Boha a vězte, že Bůh je všech věcí znalý.“

„Když se rozvedete se svými ženami a přijde lhůta jejich, nebraňte jim vstoupit v manželství s jejich novými manžely, jestliže se dohodli podle zvyklosti. A to je napomenutí tomu z vás, kdo v Boha i v den soudný uvěřil; a toto je pro vás jednání nejctnostnější a nejčistší. Bůh ví, avšak vy nevíte.“ (Korán 2:230-232)

4.4 Vztahy se sousedy

Islám nabádá k tomu, aby se služebnictvem nezacházelo jako s otroky, mají mít právo na spravedlivost, měli bychom pro ně zajistit potravu, vhodné oblečení a ubytování. Islám neuznává nadřazenost, všichni muslimové ve společnosti si jsou rovni. Laskaví bychom měli být i na ostatní příbuzné a sousedy. Sousedům máme pomáhat, když to potřebují, jak finančně tak i v době, kdy je nemocný a potřebuje pomoc.

„...Bud'te dobří k rodičům, příbuzným, sirotkům a nuzným! Mluvte laskavě s lidmi, dodržujte modlitbu a dávejte almužnu!...“ (Korán 2:77/83)

*„...Chovejte se vlídně k rodičům, příbuzným, sirotkům, chudým, sousedovi pokrevně spřízněnému i cizímu, příteli ze sousedství a jdoucím po cestě Boží a těm, jimiž vládne pravice vaše! Bůh věru nemiluje ty, kdo jsou domýšliví a vychloubační,
(Korán 4:40/36)*

„ani ty, kdož jsou lakomí a lidem lakotu nařizují a skrývají to, co Bůh jim ušetřil ze Své přízně. A připravili jsme pro nevěřící trest ponižující.“ (Korán 4:41/37)

5. Islám a muslimové u nás

5.1 Islám v Evropě

Islám není jen souborem věroučných a etických zásad, ale obsahuje také politickou teorii, která vymezovala postavení islámské obce, případně státu vůči neislámskému okolí. Základem této teorie bylo rozdělení světa na „příbytek islámu“ (*dár al-islám*) a „příbytek války“ (*dár al-harb*)³⁹. Příbytkem islámu byly oblasti, kde se uplatňuje islámské právo - šarí'a, příbytkem války byly oblasti, které nebyly pod nadvládou muslimů. Z tohoto rozdělení je patrné, že území Evropy, které nepatřilo pod správu muslimů, bylo chápáno jako „příbytek války“ a bylo nutné tyto oblasti donutit přijmout islám.

Raně středověká Evropa byla v období rozmachu islámu centrem kulturního a hospodářského úpadku. V době, kdy islám vstupuje do Evropy, vládla islámské říši dynastie Umajjovců. V roce 711 je do Evropy vyslána výprava, kterou vedl Tárik Ibn Zijád. Téhož roku muslimové porazili vizigótského krále a postupně získali celý Pyrenejský poloostrov, téměř osm staletí byl islám přítomen na území dnešního Španělska, kde vytvářeli vyspělou kulturu a společnost. Od 14. století jsou muslimové přítomni na jihovýchodě Evropy. Dnes žijí muslimské komunity v celé západní Evropě a ve Skandinávii.

V polovině 11. století nastávají změny. Řím se v této době zabývá myšlenkou „osvobození Božího hrobu“ z rukou muslimů. V této době se také východní křesťané obracejí na západní křesťany s prosbou o pomoc, poukazují hlavně na osud křesťanských skupin v Levantě, které sužují seldžucko-fátimovské spory. V roce 1095 papež Urban II. vyzývá k osvobození Svaté země a východních křesťanů od nadvlády

---

³⁹Bečka,J.,Mendel,M.: Islám a české země. Praha, Votobia, 1998, s.12

muslimů. V 16. a 17. století se v Evropě objevuje fenomén, který označujeme jako „turecké nebezpečí“.

Přítomnost islámu ve Španělsku v letech 711-1492 a muslimská vláda nad Maltou, Sicílií a jižní Itálií, zanechala stopy na jejich kultuře dodnes.

Středověká Evropa přijímala od arabské civilizace mnoho podnětů. Nejvýrazněji zasáhla do vědy východní medicína, také astronomie, matematika, chemie, filozofie ... Se sílícím zájmem o východní kulturu a náboženství se objevují cestopisy. Patrně od 11.století putují i čeští poutníci do Svaté země.

Rostoucí počet muslimů, kteří se stávají evropskými občany, a stále častější konverze Evropanů k islámu bývají nahlíženy jako „islámská hrozba“. Muslimové jsou v nových podmínkách ovlivňováni evropským způsobem života a myšlení.⁴⁰ Konvertita k islámu obvykle podstoupí obřízku a přijme islámské jméno. V islámu neexistují žádné obřady spojené se vstupem do jeho řad. Člověk, který se rozhodne stát muslimem musí pronést *šahádu* a je přijat do muslimského společenství.

5.2 Islám v České republice

Česká republika leží z geografického hlediska ve středu Evropy, díky své poloze a také historickému vývoji nebyly české země v trvalejším přímém kontaktu s islámem. Teprve demografický pohyb v Rakousku- Uhersku po okupaci v roce 1878 a anexi Bosny a Hercegoviny v roce 1908 přispěl nakonec k tomu, že se na našem území začali usazovat spoluobčané muslimského vyznání.⁴¹ V polovině třicátých let se muslimové začínají sdružovat podle své náboženské příslušnosti, do té doby praktikovali islám pouze jednotlivci.

---

⁴⁰ Kouřilová,I.,Mendel,M.(ed.), „cit.dílo“, s. 64

⁴¹Bečka,J.,Mendel,M.,“cit.dílo“ , s. 131

Počet muslimů v České republice stále stoupá, ať jde o uprchlíky, studenty či české konvertity k islámu. Ve středověku se do Čech dostávají významná díla arabských učenců, kteří rozvíjejí dědictví antické vzdělanosti.

Muslimové a jejich náboženství je stále vnímáno jako něco exotického, cizorodého a islám je chápán jako nebezpečný.

Miloš Mendel se ve své knize *Islámská výzva* zabývá tzv. evropským egocentrismem. Nejvýraznějším prvkem tohoto egocentrismu je vztah „křesťanského světa“ ke světu islámu (zejména oblasti Blízkého východu). Evropský pohled na Východ vytváří falešnou představu „pohanského mohamedána“, člověka zvrhlých mravů, kteří se snaží pohltnout náš dobrý svět.⁴²

Během 19. století se do Čech dostává více informací o islámu a je započata vědecká práce týkající se islámu.

Již v roce 1912 mohli muslimové na území dnešní České republiky vytvořit oficiální náboženskou obec, ale uznání od státu se nedočkali. V témže roce byl vydán zákon, který uznával v Čechách pouze islám hanafijského typu.

Koncem roku 1934 se v Čechách objevují pokusy českých praktikujících muslimů o založení *Muslimské náboženské obce pro Československo s ústředím v Praze*. Až v roce 1941 byla vládou uznaná *Muslimská náboženská obec pro Čechy a Moravu v Praze*. Po válce skončila i registrace muslimské obce.

V roce 1991 bylo založeno Al-Ittihad Al-Islamí- Ústředí muslimských náboženských obcí v ČSFR, předsedou byl zvolen Mohammed Ali Šilhavý. V roce 2000 se předsedou této organizace stal Vladimír Sáňka. Ústředí muslimských náboženských obcí vydává časopis *Hlas muslimských náboženských obcí*. Pro muslimské ženy je vydáván časopis *Al – Manára*. V Praze a Brně působí *Islámská nadace*. V Praze vznikl v roce 1991 *Všeobecný svaz muslimských studentů v České republice*. V České republice působí i řada dalších organizací, například *Liga českých muslimů*, *Muslimská unie*, *Islámský svaz- klub přátel islámské kultury* ... Tyto organizace se soustřeďují především na náboženský život a pořádají přednášky, ve kterých informují veřejnost o islámu.

---

⁴² Mendel, M.: *Islámská výzva*. Brno, Atlantis, 1994. s.45-46

Celkově v České republice žije kolem deseti tisíc muslimů, méně než dva tisíce se účastní společného náboženského života. Většinu tvoří cizinci, českých konvertitů k islámu stále přibývá, v současné době jich je asi čtyři až pět set.⁴³

Muslimové v České republice usilují o bezproblémové soužití s většinovým obyvatelstvem, ale lidé často nahlízejí na různé islámské organizace jako na teroristické.

5.3 Výzkum mezi muslimy v České republice

Hlavními důvody odchodu muslimů z jejich vlasti je zájem o studium v České republice, dále to pak mohou být nevyhovující politické či ekonomické situace.

Rodiče posílají studovat převážně jen chlapce, aby měli lepší vzdělání a dokázali se postarat o rodinu. Dívky většinou nestudují, učí se domácí práce, vyšívají nebo vázají koberce. Ženy na Západě si mohou vybrat zda zůstanou doma nebo ne. V současné době se v některých islámských státech ženy a dívky emancipují a navštěvují školy, vzdělání je pro ně důležité, mohou si tak najít lepšího manžela z vyšších společenských skupin, některé ženy chodí i do práce.

Pro začátek svého výzkumu mezi muslimy, kteří žijí v České republice, jsem vytvořila dotazník, kde jsem na úvod zjišťovala základní informace o dané osobě (věk, zaměstnání, ...), poté jsem se ptala na konkrétní věci. Kontaktovala jsem asi 12 osob, ale ne všichni byli ochotni vyplnit připravený dotazník.

Pokusím se shrnout výsledky výzkumu. Dotazník (*Příloha č. 1*) vyplnil 22letý student, který pochází z Turecka. Je svobodný a bezdětný, studuje v Praze. Je to muslim, ale muslimské povinnosti (tzv. pět pilířů islámu) nedodržuje, jeho rodina ano. Svůj volný čas tráví většinou s přáteli, také se věnuje sportu. Jeho partnerka by neměla mít předsudky o islámu a muslimech, neměla by si myslet, že všichni muslimové jsou teroristé. Lidé jsou různí, stejně tak jako jejich náboženství.

---

⁴³ Vojtíšek, Z., „cit.dílo“, s.308

Homosexualita je v Koránu označována za „hanebnost“ , ale přímo jmenována není. Byla a prý dodnes je v islámských zemích častější než například v Evropě.

Pro tureckého studenta je homosexualita zcela normální a pro lidi z jeho země také. V Turecku je prý hodně homosexuálů, ale nesmějí uzavírat sňatek. V České republice je tzv. registrované partnerství dovoleno.

Islám doporučuje manželství, celibát nevyzdvihuje nad rodinu.

Další dotazník (*Příloha č. 2*) vyplnil 24letý muslimský student, který pochází rovněž z Turecka, je svobodný a studuje v Praze. I pro něho je homosexuality zcela normální věcí. Muslimské povinnosti nedodržuje a neschvaluje polygamii.

Dalším, který vyplnil dotazník (*Příloha č.3*) je 43letá žena, která se provdala za manžela ze Sýrie a přijala jeho islámskou víru. Spolu se svým manželem chtějí, aby jejich děti uměly arabský jazyk. Většinu volného času tráví se svou rodinou a dětmi, je zastánkyní monogamního manželství a žít v celibátu nebo klášteře být nechtěla.

V Evropě žije stále více migrantů z řad muslimů. Na Západě se objevuje strach z islámu, mnoho lidí muslimy spojuje s terorismem. Můžeme zde hovořit o tzv. *islamofobii*- tento termín zahrnuje velké spektrum projevů vyjadřujících nadřazenou přezíravost až nenávistný odpor vůči muslimům, zvláště Arabům.⁴⁴

Česká muslimka Jana Al Oukla v knize Magdalény Frouzové : *Závoj a džíny* říká:

„Zajímavé je, že lidem nejvíce vadí zahalování. Dokud prohlašujete, že jste muslimka, ale nechodíte zahalená, mají vás sice tak trochu za podivína, ale v zásadě vás nechávají na pokoji.“⁴⁵

---

⁴⁴ Kropáček,L. : *Islám a Západ*. Praha, Vyšehrad, 2002. s. 129

⁴⁵ Frouzová,M., „cit.dílo“ , s.90

Závěr

Islám vznikl v polovině 7.století po Kristu, v průběhu dějin se měnil a vyvíjel. Toto nejmladší monoteistické náboženství, je velmi rozšířeným náboženským systémem, v současné době se k islámu hlásí asi pětina lidstva. Korán je hlavním zdrojem víry a života každého muslima. Důležité je i islámské právo, které rozpracovalo nejrůznější životní situace a nabízí jejich řešení. Islám je stále chápán v některých západních zemích jako exotický, důvodem může být i to, že u západní společnosti není náboženství tak dominantní jako u muslimů.

V této práci jsem přiblížila život muslimské rodiny. Pro muslimy je rodina velmi důležitá, stejně tak jako děti. Rodina je základem islámské společnosti, málokdy se stává, že by manželé měli jen jedno dítě. Základem islámské rodiny jsou manželská a pokrevní pouta. V záležitostech rodinného života mezi křesťany a muslimy můžeme najít několik rozdílů, ale v základě si jsou oba systémy podobné.

Muslimové chápou vstup do manželství jako povinnost, islám dovoluje mužům mít více manželek. Za to je často kritizován, přestože polygamií nevymyslel, existovala již dříve. Islám pouze zavedl určitá opatření – muž si smí vzít pouze čtyři manželky, dříve omezení neplatila. Manželství se uzavírá písemnou smlouvou. Nevěště je dáno věno, které má dvě části. Jednu část dostává před svatbou a druhou část v případě rozvodu. Právo na rozvod mají oba partneři, ale obecně platí, že pro muže je to jednodušší.

Muž má být živitelem rodiny. S příchodem islámu se postavení ženy ve společnosti výrazně zlepšilo, žena získala práva, která předtím neměla. Žena má sice v islámu podřadnější postavení než muž, vychází to z jejich biologické odlišnosti, muž má být ochráncem ženy. Hlavní povinností muslimské ženy je starat se o rodinu a děti. Moderním ženám v islámských zemích se tento zvyk příliš nelíbí, chtěly by chodit do práce a některým se to i daří, záleží na jejich rodině a manželovi, zda to dovolí. Na

venkově není běžné, aby žena chodila do práce, mohla by tak ohrozit nejen svou čest, ale i tu rodinnou.

Jak bylo zmíněno v západních zemích stále přibývá počet muslimů, ti utíkají ze svých zemí před chudobou a za lepším životním stylem. Obecně lidé v islámských zemích jsou chudí, méně vzdělaní než lidé na Západě a také je v islámských zemích vyšší porodnost.

Součástí práce měly být rozhovory s muslimy, kteří žijí v České republice. Přes snahu, kterou jsem vynaložila na získání těchto rozhovorů, se mi podařilo získat pouze dva muslimy a jednu ženu, která je provdaná za muslima, kteří byli ochotni vyplnit předem připravený dotazník.

Bibliografie:

Primární literatura:

Korán, vydání přelož. Hrbek Ivan, 3.vyd. Academia, Praha, 2000. ISBN 80-200-0246-4

Bible : Písmo svaté Starého a Nového zákona. Biblická společnost, 1990.

Sekundární literatura:

Bečka, J. : Islám a české země. Olomouc, Votobia, 1998. ISBN 80-7220-034-8

Bellinger, G.J.: Sexualita v náboženstvích světa. Praha, Academia, 1998. ISBN 80-200-0642-7

Denny, F.: Islám a muslimská obec. Praha, Prostor, 1997. ISBN 80-85190-96-6

Frouzová, M.(ed.) : Závoj a džíny. Ženy v islámském světě. Praha, Vyšehrad, 2005. ISBN 80-7021-776-6

Hladík, J.: Společenské vědy v kostce. Praha, Fragment, 2002. ISBN 80-7200-334-8

Mendel, M.: Islámská výzva. Brno, Atlantis, 1994. ISBN 80-7108-088-8

Klímová-Pumerová, K.: Mužům vstup zakázán. Praha, Portál, 2005. ISBN 80-7178-995-X

Kouřilová, I., Mendel, M.(ed.) : Cesta k prameni. Fatwy islámských učenců k otázkám všedního dne. Praha, Orientální ústav Akademie věd ČR, 2003. ISBN 80-85425-53-X

Kriste, R.,Schultze, H.: Svátky světových náboženství. Praha, Vyšehrad, 2002. ISBN 80-7027-588-7

Kropáček, L.: Islám a Západ. Praha, Vyšehrad, 2002. ISBN 80-7021-5402

Křikavová, A., Mendel, M. : Islám : ideál a skutečnost. Praha ,nakl. Baset, 2002. ISBN 80-86223-71-X

Pavlincová, H. a kol. : Slovník judaismus křesťanství islám. Praha, Mladá fronta, 1994. ISBN 80-204-0440-6

Vojtíšek, Z. : Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha, Portál, 2004. ISBN 80-7178-798-1

Články z odborných časopisů:

Kropáček, L.: „Žena v islámské kultuře“. Religio, 1996, č. 4

Internetové zdroje:

Hashimi,Muhammad Ali : Odpovědnost ženy za rodinu. [online] , [cit. 2006-10-27] .
Dostupné z URL < <http://muslim.cz/al-manara/5-2002/odpovednost.htm>

Příloha č. 1

Dotazník (vyplněn v anglickém jazyce, překlad vlastní)

Věk: 22   Národnost: Turecká   pohlaví: muž   zaměstnání: student
rodinný stav: svobodný , bezdětný

1) Jste muslim?

Ano ,jsem.

2) Dodržujete muslimské povinnosti (modlitba, půst, ...)?

Muslimové se mají modlit podle pravidel (Kuran-ı Kerim), ale není to nutné. Například já jsem muslim a nemodlím se, ale moje rodina se modlí a není to pro nás žádný problém (pro mě, mojí rodinu nebo moje náboženství). Podle posvátné knihy (Kuran – ı Kerim) máme dodržovat pět pravidel : A) modlitba B) jít do Mekky navštívit proroka C) almužna(pomoc chudým) D) věřit v Boha E) půst

Já říkám, když chcete, můžete dodržovat tyto pravidla, ale myslím si, že to není nutné. Ale když je nebudete dodržovat, půjdete do pekla a budete potrestáni v dalším životě ...

3) Jak trávíte svůj volný čas v České republice?

Obvykle chodím na procházky, hraji basketbal a trávím čas se svými přáteli.

4) Dodržujete nějaká české svátky nebo tradice?

Ano, dodržuji.

5) Jaký je Váš názor na polygamii?

Nemáme polygamii. Není možné mít více partnerů. Polygamie tady byla tak před 50 lety. V současnosti je to rozdílné, například je rozdíl u nás (v mé zemi) a

v Iránu, Iráku (jsou to jiné muslimské země), ,mají tam tvrdý islámský režim, ale Turecko (moje země , nemá tvrdý režim.

6) Popište mi Vaší svatbu,jak probíhala?

-----

7) Jaké jsou požadavky na Vašeho partnera?

Nesmí mít předsudky z muslimských lidí. Nesmí mě vidět jako teroristu. Vím, že se takové události staly, ale všichni muslimové nejsou stejní. A všichni lidé na světě nemají stejné náboženství.

8) Co si myslíte o soužití homosexuálně orientovaných párů?

Je to normální pro mě a turecké lidi, ale není to islámské. Myslím, že je to prohibice. V mojí zemi je noho homosexuálů, ale nesmějí uzavírat manželství.

9) Jaký je Váš názor na život v celibátu,v klášteře?

Nemám žádný nápad, nepřemýšlel jsem o tom. Podle mě to není běžný životní způsob.

Příloha č. 2

Dotazník

Věk: 24   Národnost: Turecká   pohlaví: muž   zaměstnání: student
Rodinný stav: svobodný, bezdětný

1) Jste muslim?

Ano, jsem.

2) Dodržujete muslimské povinnosti?

Nedodržuji.

3) Jak trávíte svůj volný čas v České republice?

Většinou se učím do školy, ale také rád čtu a sportuji.

4) Dodržujete nějaké české svátky nebo tradice?

Nedodržuji.

5) Jaký je Váš názor na polygamii?

V naší zemi je zakázána. Upřednostňuji monogamii.

6) Popište mi Vaší svatbu, jak probíhala?

Jsem svobodný.

7) Jaké jsou požadavky na Vašeho partnera?

Žádné velké požadavky nemám, ta žena mě musí zaujmout a být mi sympatická, také by neměla mít předsudky o muslimech a islámu.

8) Co si myslíte o soužití homosexuálně orientovaných párů?

Islám homosexualitu chápe jako špatnost, ale mně nevadí, je to každého věc.

9) Jaký je Váš názor na život v celibátu, v klášteře?

Já bych tak žít nechtěl. Pro nás muslimy jsou rodinné vztahy a manželství důležité.

Příloha č. 3

Dotazník

Věk: 43   Národnost: Česká   Pohlaví: žena   zaměstnání: v domácnosti

Rodinný stav: vdaná, 3 děti

1) Jste muslimka?

Ano, můj manžel je ze Sýrie, přijala jsem jeho víru.

2) Dodržujete nějaké muslimské povinnosti?

Ano, snažíme se pravidelně navštěvovat páteční modlitby.

3) Jak trávíte svůj volný čas v České republice?

Většinou s dětmi a manželem, učíme je arabský jazyk, jezdíme na výlety ...

4) Dodržujete nějaké české svátky a tradice?

Ano, dodržujeme.

5) Jaký je Váš názor na polygamiu?

Jistě má i své výhody, ale já jsem pro monogamní manželství.

6) Popište mi Vaši svatbu, jak probíhala?

Svatba probíhala tradičním způsobem na radnici.

7) Jaké jsou požadavky na Vašeho partnera?

Měl by být hodný ke mně i na děti... Spousta lidí mě odrazovala od svatby muslimem, že je ze zcela odlišného prostředí, ale já jsem spokojená.

8) Co si myslíte o soužití homosexuálně orientovaných párů?

Toleruji tyto páry.

9) Jaký je Váš názor na život v celibátu, v klášteře?

Pro mě je to nepochopitelné, vždy jsem toužila po rodině a dětech.